

MIDT-NORGES FRIE STEMME

SJEFREDAKTØR: ARNE BLIX

Nyhetsredaktør: Kirsti Husby | Digital redaktør: Rolf Dyrnes Svendsen

Samfunnsredaktør: Stein Arne Sæther | Utviklingsredaktør: Ellen Ingunn Andersen

Adm. direktør: Tove Nedreberg

Snøscooter bom fast

Isnart to år har regjeringspartiene slitt med å bli enig seg imellom om en ny lov for motorferdsel i utmark, snøscooterloven. Fortsatt er det ingen som vet når saken kan bli lagt frem for Stortinget. Sannsynligheten for at den blir trenert hele perioden ut, altså frem til 2013, øker stadig.

Konsekvensen av den rødgrønne handlingslammelsen er at berørte kommuner må lage seg midlertidige retningslinjer. Melhus gjorde det før jul, og delte ut 289 dispensasjoner hovedsakelig til hytteeiere med minst 2,5 kilometers avstand til hytta fra nærmeste vei.

Regjeringen strides om flere sider ved bruk av snøscooter, særlig det som blir kalt rekreasjonskjøring. De kanskje aller mest smålige utslagene av ønsket om innstramning, som gruppeturer for pensjonister, ble etter mye bråk ryddet av veien sist sommer. Scooterforbudet for pensjonistforeningene er nå altså opphevet med endring i nasjonal forskrift.

Vi erkjenner behovet for regulering, og støtter ikke fri flyt av snøscootere i vinterfjellet

Vi erkjenner behovet for regulering, og støtter ikke fri flyt av snøscootere i vinterfjellet. Men reguleringene må være fornuftige avveininger av de ulike hensynene, og avspeile den lokale virkeligheten i bygdene. Nasjonale forbud ført i pennen av byråkrater som knapt har sett eller hørt en snøscooter, bidrar bare til å undergrave reguleringsens nødvendige legitimitet.

Vern av natur og miljø, tiltak som fremmer trivsel og skjermer alle som oppsøker naturen for å få ro og stillhet, må kunne balanseres mot den praktiske nytten snøscootere gir. Landbruk og skogbruk, jakt og fiske, turistforeninger og hyttefolk er samlet sett en ganske stor nærings- og fritidssektor med åpenbart transportbehov vinterstid. Den enkelte kommune vet best hvordan denne typen transport kan ordnes på en enkel og grei måte. Forsøksordninger har vist at det kommunale selvstyret fungerer utmerket.

Snøscooterkjøring bare for moro skyld er åpenbart ingen menneskerett, særlig ikke når det plager andre. Støyplagen og forurensningen tilsier en regulering, mens fornøyelsen og rekreasjonen forutsetter en viss frihet. Det kan ikke være umulig å finne frem til noen veier og baner som kan brukes av dem som bare vil ha det litt moro. Det er ikke bare finnmarkinger og de som bor på Svalbard som ønsker litt rekreasjonskjøring.

Miljøverndepartementet og Direktoratet for Naturforvaltning vil ta snøscooteren fra både hyttefolk og fritidskjørerne. Det er en altfor streng og firkantet tilnærming, noe også deler av miljøbevegelsen er enig i. Forslaget om bare å tillate leiekjøring til hytter er særlig urimelig for alle bygdene som da vil miste muligheten til scootertransport fordi markedet er for lite.

Stortingsrepresentant for Sør-Trøndelag, Linda C. Hofstad Helleland (H), krever nå at regjeringen fremmer snøscooterloven i løpet av våren. Det er et godt forslag, men trolig til liten nytte. For de rødgrønne har kjørt seg fast.

Strømsjokk

For tredje gang på tre måneder opplever vi ekstreme priser på strøm. – Midt-Norge havner i stikken på grunn av storsamfunnets manglende handlekraft og prioritering, sier fylkesordfører Tore O. Sandvik (Ap). Vi minner gjerne Sandvik om at hans rødgrønne venner nå styrer landet på femte året.

Iskaldt

Lyktene ved innløpet til Brekstad havn var ute av drift i går etter at den uvanlig strenge kulden hadde pakket lyktene inn i is. Ørland registrerte sin laveste februartemperatur på 40 år med -18,0 grader. Foto: DAN ÅGREN

Kulden skyldes

Den langvarige vinterkulden skyldes en usedvanlig langvarig periode med blokkerende høytrykk over Russland som sperrer for mild luft fra Atlanterhavet.

– En av årsakene til den langvarige perioden med høytrykk er meget uvanlige forhold i den øvre delen av atmosfæren helt siden midten av november, forteller Erik Kolstad, forsker i meteorologi ved Bjerknessenteret i Bergen.

Helt motsatt av hva man kan forestille seg, sammenfaller den strenge vinterkulden med gjentatte episoder med kraftig varmeøkning i flere tusen meters høyde i stratosfæren. Varmeøkningen er knyttet til prosesser som skaper en trykksituasjon og forhold mellom høytrykk og lavtrykk som gir kaldt og stabilt vinterklima i deler av Europa, Nord-Amerika og Asia.

I vinter er det flere steder i Norge blitt målt de laveste temperaturene på over 20 eller 30 år, mens Bergen opplevde sin kaldeste januar siden 1942.

– Den nåværende vær situa-

sjonen med blokkerende høytrykk vil fortsette inntil det kommer et eller flere kraftige lavtrykk som svekker høytrykket. Prognosene antyder at det ikke vil skje de neste to ukene, sier Erik Kolstad.

Ekstraordinær oppvarming

– Oppvarmingen i stratosfæren i vinter har vært så ekstraordinær, at vi knapt har sett noe lignende tidligere. Det som har skjedd vil bli gjenstand for forskning i måneder og år fremover, sier Erik Kolstad.

Det første utbruddet med varm luft i stratosfæren skjedde

Dette skjer i dag

OL i Vancouver fortsetter med blant annet kombinert lagkonkurranse, skiskyting stafett for kvinner og 10 000 meter på skøyter.

Dagens fakta

41 700 personer døde i Norge i 2008. Hjerte- og karsykdommer og kreft var årsak til to tredjedeler av alle dødsfallene.

Folk sier jeg får dollartegn i øynene med en gang det er snakk om vindkraft. Adressa-dokument side 10-13

Rekordkulde i Trøndelag

Trøndelag registrerte det kaldeste februar-døgnet på flere tiår mandag. Halten fyr satte ny kulderecord, mens 19 steder målte under - 20 grader.

Rekordkulden gav de aller største utslagene langs kysten.

Halten fyr satte ny kulderecord med - 15,6 grader. Dette er den laveste temperaturen som noen gang er målt på fyret ytterst på Trøndelagskysten uansett måned.

Den tidligere kulderecorden var på - 14,4 grader fra 10. januar 1987. Den forrige februarrekorden var på - 13,4 grader fra 4. februar 2001.

Sklinna fyr målte med - 13,6 grader sin nest kaldeste februar-temperatur noen gang. Bare - 14,8 grader fra 4. februar 2001 er kaldere.

Kaldest på 44 år

Med - 12,7 grader registrerte Sula sin tredje kaldeste februar-natt noensinne. Vi må 44 år tilbake for å finne en enda lavere februar-temperatur. 4. februar 1966 ble det målt - 13,0 grader.

Nordøyan fyr, hvor det har vært målinger siden 1890, registrerte sin fjerde laveste februar-temperatur med - 14,1 grader. Det er det kaldeste på ni år. 4. februar 2001 ble det målt - 14,7 grader.

Ørland registrerte sin laveste februar-temperatur på 40 år. Med - 18,0 grader må vi tilbake til 17. februar 1970 for å finne en like lav februar-temperatur.

Trondheim - Voll registrerte med - 21,7 grader sin laveste februar-temperatur på 31 år. Ikke siden det ble målt - 23,0 grader 14. februar 1979 (Trondheim - Tyholt) er det blitt målt en så kald februar-natt i Trondheim.

Trøndelag Laveste temperaturer

Røros	-33,7 grader
Snåsa	-27,2
Kotsøy	-26,8
Sølandet	-26,5
Selbu	-26,1
Meråker	-26,1
Soknedal	-25,9
Gartland	-25,4
Namsskogan	-24,4
Steinkjer	-22,9
Oppdal	-22,7
Værnes	-22,6
Orkdal	-22,2
Kvithamar	-21,8
Trondheim	-21,7
Nordli	-21,0
Verdal	-20,5
Namsos	-20,3
Åfjord	-20,2
Ørland	-18,0
Halten fyr	-15,6 Ny kulderecord
Rørvik	-15,2
Nordøyan fyr	-14,1
Sklinna fyr	-13,6
Sula	-12,7

grafikk@adresseavisen.no
Shutterstock / Kilde: klima, met.no

Totalt 19 steder i Trøndelag målte temperaturer under - 20 grader. Aller kaldest var Røros med - 33,7 grader. Det er femte gang hittil i februar at temperaturen synker under - 30 grader på Røros.

Kulden sender strømprisen i været. **Økonomi** side 22 og 23

varmt luftlag

i midten av november. Virkningen kom noen uker senere da deler av den nordlige halvkule gikk inn i en lengre periode med tørt og svært kaldt vær.

- Sist måned ble det registrert nok en periode med kraftig oppvarming i stratosfæren. Statistisk sett kan dette tyde på at vinteren ikke gir seg med det første, forteller Erik Kolstad.

Bølgemønstre i atmosfæren

Forskerne har funnet ut at varmetruddene i stratosfæren påvirker «bølgemønstre» i atmosfæren som er mange tusen kilometer lange.

- I enkelte tilfeller, slik som i vinter, blir forholdene så forstyrret at dette rammer pålandsvinden over et meget stort område. Jetstrømmen, de sterke vestavindene i høyden som vanligvis ligger omtrent over Storbritannia og Norge, blir tvunget sørover helt ned til Middelhavet og Nord-Afrika.

Dermed mister lavtrykkene sin viktigste energikilde, forklarer Erik Kolstad.

- Hva utløser varmetruddene i stratosfæren?

- Det er det ingen som foreløpig har funnet noe klart svar på, men det finnes teorier om at de

kan bli påvirket av El Niño-fenomenet i Stillehavet, et fenomen som kan virke inn på jetstrømmen over Nord-Amerika og eventuelt forplante seg videre til Europa.

En annen teori går ut på at et omfattende snødekke over Russland på seinhøsten gir støtet til store omveltninger i værbanene. Det er nok en kombinasjon av disse to fenomenene, samt andre faktorer, sier Erik Kolstad.

TORSTEN HANSEN 72 50 16 12
torsten.hansen@adresseavisen.no
http://twitter.com/VaerTorsten

Frisk! Både menneske, dyr og fugler føler kulden på kroppen. Storskarven på Uthaug i Ørland kommune ser ikke ut til å la seg plage nevneverdig av 18 kuldegrader.

Debatt i dag

Det er vanskelig å forstå Adressa og sivilombudsmannen når det antydes at politiet bryter menneskerettighetene hvis man må benytte livstruende virkemidler i en pågrepelse.

Les Debatt-sidene.

På den annen side

20-åringen Schrödingers katt har fra første dag vært produsert av fjernsynsmiljøet på Tyholt i Trondheim. Det var på ingen måte selvsagt at det skulle bli slik.

Les «På den annen side» i Kulturdelen

adressa.no

Vinn billetter og dagspass til Kosmorama. Ny konkurranse hver dag!

På denne dag

1998: Osama bin Laden utsteder en fatwa og erklærer hellig krig mot alle jøder og «korsfarere».